

A külön törvényben meghatározott nemesfém vagy fémötvözet alkotórészeket tartalmazó kisebb értékű dologra elkövetett lopás vagy orgazdaság akkor minősül e körülménynél fogva súlyosabban, ha az elkövető célja nem magának a dolognak, hanem a benne levő fémtartalmú alkotórésznek az eltulajdonítása, illetőleg megszerzése [2012. évi C. tv. (Btk.) 370. § (1) bek., (3) bek. b) pont be) alpont, 379. § (1) bek., (3) bek. c) pont, 383. § c) pont; 2013. évi CXL. tv. 2. § (1) bek. 1. pont, 2. § (2) bek. a) pont és e törvény Melléklete].

- [1] A járásbíróóság a vádlottat bűnösnek mondta ki lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bek. c) pont, (3) bek. c) pont]. Ezért a vádlottat, mint többszörös visszaesőt halmazati büntetésül 2 év 2 hónap börtönbüntetésre, mint főbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra, mint mellékbüntetésre ítélte.
- [2] Az ítélettel szemben a vádlott és védője az orgazdaság büntette alól részfelmentés érdekében, egyúttal enyhítésért jelentettek be fellebbezést.
- [3] A főügyészség a jogi indokolás és a vádlott előéleti adatainak kiegészítése mellett az ítélet helybenhagyását indítványozta.
- [4] A vádlott és védőjének részfelmentésre irányuló fellebbezése alaptalan, az enyhítésre irányuló fellebbezés megalapozott, míg a megyei főügyészség indítványa az alábbiak szerint részben alapos.
- [5] A helyesen megállapított tényállásból okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére is az elsőfokú bíróság és a T. L. sértett sérelmére elkövetett lopási bűncselekmény minősítése is megfelelt az anyagi jog szabályainak.
- [6] Az orgazdaságként értékelt bűncselekmény minősítésével azonban a törvényszék nem értett egyet.
- [7] Az elsőfokú bíróság az orgazdaság büntettének megállapítása során tényállásában rögzítette, hogy a vádlott által

megvásárolt kerékpár fémötvözetből állt. Az elsőfokú bíróság indokolásában kifejtette, hogy a 2009. évi LXI. tv. 2. § a) pontja alapján nemesfémen az engedélyköteles fémet is érteni kell. Köztudomású tény, hogy a kerékpár nemcsak műanyag alkatrészeket, hanem olyan fémalkatrészeket is tartalmaz, amely engedélykötelesnek minősül. A vádlott tudattartalma átfogta, hogy az általa megvásárolt kerékpár lopásból származhat, ennek ellenére azt anyagi haszonszerzés végett megvásárolta. Ebből következően e cselekményét a Btk. 379. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (3) bekezdés c) pontja szerint minősülő kisebb értékű nemesfémre elkövetett orgazdaság büntettének minősítette.

- [8] A törvényszék álláspontja ezzel szemben az, hogy a szóban levő minősített eset megállapításához elengedhetetlen feltétel, hogy az elkövető megszerzési szándéka nem magára az ellopott tárgyra, hanem annak fémtartalmára irányuljon.
- [9] Az elsőfokú bíróság által is hivatkozott egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról szóló 2013. évi CXL. törvény vezette be a Büntető Törvénykönyvbe a lopás és orgazdaság vonatkozásában ezen minősített esetet. A nemesfémre történő elkövetés minősítő körülményként törvényi szinten történő szabályozásának az volt a célja, hogy az egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaéléseket visszaszorítsa a gazdaságban. A törvényhez fűzött indokolás szerint a fémtörvény a gazdasági károkat okozó és a közszolgáltatások biztonságát fenyegető fémlopások – hőtávvezetékek, vasúti berendezések, trafóházak, elektromos elosztószekrények, postai kábelek alkatrészei – és illegális fémkereskedelem visszaszorítása, valamint a kulturális javak védelme érdekében született. Az idézett törvény külön is kitér arra, hogy mi nem minősül fémkereskedelmi tevékenységnek. Eszerint [2. § (2) bek. a) pontja] nem minősül fémkereskedelmi

tevékenységnek a hulladékká vált gépjárművek, illetve motorkerékpárok megvételére, átvételére irányuló tevékenység, ha az a jármű rendeltetésszerű működését, illetve használatát szolgáló alkatrészeinek, tartozékainak, valamint felszereléseinek kinyerése érdekében történik azért, hogy azokat - rendeltetésüknek megfelelően újrahasználat végett - értékesíthesse.

- [10] Ebből következően a törvényszék álláspontja szerint visszas helyzetet eredményezne az, ha egy fémtartalommal rendelkező tárgy megszerzése esetén automatikusan megállapításra kerülne a nemesfémre történő elkövetés, hiszen maga a fémtv. is kizárja a törvény hatálya alól a járművek újrahasznosítására irányuló tevékenységet. Ebből következően az üzemképesen működő tárgyak esetén - ha az eset körülményei ezzel ellentétes elkövetői szándékot nem igazolnak - nem lehet alappal arra a következtetésre jutni, hogy az elkövetői szándék eleve a nemesfém megszerzésére irányult.
- [11] Jelen esetben a vádlott ismeretlen személytől vásárolta meg a hulladéknak nem minősülő, üzemképes kerékpárt abból a célból, hogy ezzel a továbbiakban közlekedjen. A megszerzést követően nem végzett a kerékpáron semmilyen átalakítást, amely esetlegesen a fémtartalom kinyerése érdekében történt, az igazoltatás során azt rendeltetésszerűen használta, közlekedett vele.
- [12] Ebből következően a törvényszék nem látta megállapíthatónak a kisebb értékre elkövetett orgazdaság nemesfémre történő elkövetését, mint minősítő körülményt és a 2. tényállási pontban rögzített vádlotti magatartást a Btk. 379. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő orgazdaság vétségének minősítette.
- [13] A minősítésváltozás folytán új büntetés kiszabása vált indokolttá.

(Tatabányai Törvényszék 2. Bf. 119/2014.)